Cenzorul: Al. Mikurla. XXXVI. evfolyam. 90-ik szám. Egyes szám ára 1 leu.

ELŐFIZETÉS
A VÁROSBAN ÉS VIDÉKEN
Egy évre ... ... 180 Lei.
Fél évre ... ... 90 Lei.
Egy negyed évre 45 Lei.
Egy hónapra ... ... 15 Lei.

Hirdetések árszabás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG:
Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 657.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Vállalat
Bulvardul Regele Ferdinand I. (József főh.-út) 21
TELEFON-SZÁM 151.

Arad, 1921. Felelős szerkesztő Stauber József. Péntek, április 29.

Békét akarunk!

Egy külföldi politikus jár most Bucurestiben és mint legutóbbi lapunkban meg volt irva, sorra kopogtat a kormány tagjainak ajtain. Lovászy Márton, az egykori Károlyi-féle magyar miniszterium volt tagja, jött valami titokzatos szándékkal a román fővárosba. Utjának célja felől nem nyilatkozott senkinek. Lovászy Márton tagja volt annak a kormánynak, mely a bolsevizmust hozta be Magyarországba és összeköttetése máig sem szakadt meg az orosz szovjet hirhedt ügynökével: gróf Károlyi Mihállyal, akinek bolsevista üzelmeit csak a minap leplezték le Olaszországban s akinek emez üzelmek miatt el is kellett hagyni az olasz földet. A Lovászy Mártonokra nincs szüksége román területen sem a románoknak, sem a magyaroknak. Mi kölcsönösen békét csináló apostolokat keresünk, nem pedig zavart okozó felforgatókat.

Lovászy Oradeamaren (Nagyváradon) át utazott Bucurestibe. Az oradeamarei (nagyváradi) pályaudvaron ujságirók vártak. Egy elsőosztályu kocsiból szállott ki az emigráns exminiszter. A megtört alakban, aki az első osztályu kocsiból a várakozó ujságirók elé került, alig lehetett felismerni az egykor szálas, soviniszta politikust. A fáradt ember benyomását keltő Lovászyt kérdésekkel ostromolták az ujságirók, de mindenféle válaszadás elől kitért. Kijelentette, hogy „nem politikai célokból" utazik, hanem tisztán mint magánember megy Bucurestibe. Nyilatkozni legfeljebb akkor fog, ha majd visszatér Bucurestiből. A szálloda vendégkönyvébe igy irta be magát: Lovászy Márton birtokos, Zenta.

A volt miniszter és a bécsi „Jövő" emigráns szerkesztője tehát Jugoszláv alattvaló és a román területen élőkhöz semmi köze. Ő azt mondja, „magánügyben" utazik, minket azonban ez a rejtélyes magánjellegü utazás mégis érdekel. Mit keres Lovászy Bucurestiben? Ha lapjának akar propagandát csinálni, vagy össze köttetéseket biztositani, az ellen senkinek sem lehet kifogása. Attól azonban reméljük, őrizkedni fog Lovászy, hogy a Románia jogara alá került magyarság ügyébe avatkozzék. Ez a kérdés reá nézve noli me tangere. Akármilyen tendencia vezetné és irányitaná is őt, nem kérünk sem gyámkodásából, sem intervenciójából. Mi mindenféle emigráns-nagyságtól teljesen függetlenül kivánjuk ügyeinket rendezni és nem adunk mandátumot Bécsből utazgató magyaroknak arra nézve, hogy rólunk, nélkülünk bárkivel is tárgyaljanak.

Egymilliárd aranymárka

(Münchent is megszállják, ha Németország nem fizet)

PÁRIS. A lympei találkozás *Lloyd George* és *Briand* között igen bensőséges volt. A két miniszterelnök behatóan megtárgyalta a német eseményeket és foglalkozott a Németország által tett közvetitési javaslattal. Briand a francia miniszterelnök kijelentette, hogy mielőtt Németország bármiféle tárgyalásokba kezdenének, *Németország köteles egy milliárd márkát aranyban átadni biztositékul.* A később fizetendő összegekre nézve is zálogot és garanciákat kell adnia. Csakis ezen az alapon hajlandó a francia kormány a német kormánnyal tárgyalásba bocsájtkozni. Lloyd-George *mindenben osztotta Briand álláspontját.* Megállapitotta, hogy az antant elment az engedékenység legszélső határáig Németországgal szemben, amelyben tartása pedig még ma is nélkülöz minden őszinteséget.

PÁRIS. Másnap ujból tanácskozott Briand Lloyd Georgeal, a mikor is az angol miniszterelnök kijelentette, hogy teljes mértékben osztja Franciaország nézetét a kártérités nagyságára és annak behajtására vonatkozólag, mert ő tudja legjobban, mit kellett Franciaországnak a háboru alatt szenvednie és hogy mennyire szükséges az elpusztitott részeket legalább részben felépiteni, amire Franciaország ma pénzügyileg nem képes. Tartós béke csak őszinte és kielégitő jóvátétel alapján származhatik és Németországnak ezt nem elég hangoztatni, hanem *végre fizetnie is kell.*

LAFAYETTE. Lloyd George és *Briand* tanácskozása alkalmával elhatározta, hogy a legfelsőbb tanácsot szombatra Párisba összehivja. A lapok szerint Lloyd George hajlandó egy békés megoldásra Németországot illetőleg, de Briand a leghatározottabban kijelentette, hogy minden olyan megoldásnak, amely a kötelezettségek csökkentésére vagy teljesitésének elhalasztására irányul, ellene van.

BERLIN. A birodalmi gyülésen Simons külügyminiszter a jóvátételi kérdés mai állásáról és bár szükszavu volt, annyit meg lehet állapitani nyilatkozatából, hogy Németország hallani sem akar a párisi határozat aláirásáról és még mindig azt hangsulyozza, hogy teljesitő képességét tulbecsülik. Simons szavaiból arra lehet következtetni, hogy a *májusi fegyveres beavatkozás nem marad el* s a Ruhr vidék és állitólag *München megszállása is elkerülhetetlen lesz.*

Háromszázezer lei fekbér.

(A város gabonájának kalandjai.)

Még a mult év végén a város szerződést kötött a *Neuman* Testvérek céggel 700 vaggon buzának a város részére való leszállitására. A cég a Regatban megvásárolta a buzát és a város közbejárására sikerült vaggonokat szereznie a szállitásra. Még annak idején foglalkoztunk azzal, hogy milyen nagy nehézségekbe ütközött a buzaszállitás. A buzát szállitás közben ugyanis lefoglalta a hadsereg. Dr. *Nedelcu* Miklós városi tanácsnok ez ügyben Bucurestibe utazott, ahol sikerült neki az akadályokat elháritani, de akkor már 350 vaggon buzát elrekviráltak. A megmaradt 350 vaggonból 160 vaggont meg is kapott a város. A megmaradt 190 vaggon elszállitására a Neuman Testvérek-cég egy galaci hajóstársaságot bizott meg, amely a 190 vaggon buzát uszályhajókon Orsovára vontatta, hogy innen Aradra szállithassák. A közbejött akadályok miatt azonban az uszályhajóknak körülbelül két hétig kellett vesztegelniök Orsován. Mikor arra került a sor, hogy a buzát bevaggonirozzák, a hajóstársaság 300.000 lei fekbért követelt a Neuman Testvérek cégtől és csak a fekbér lefizetése ellenében volt hajlandó a buzát kiadni. A Neuman Testvérek cég kénytelen volt a 300 ezer leit a hajóstársaságnak kifizetni és a város által felterjesztést küldött a miniszteriumhoz, amelyben kérte, hogy a miniszterium utasitsa a galaci hajóstársaságot a 300 ezer lei visszafizetésére. Kérését azzal indokolta a cég, hogy egy miniszteri rendelet értelmében télen nincs joga a hajóstársaságoknak fekbért követelni. Ezzel szemben a tanács közlése szerint a rendelet csak arra az időre tiltja be a fekbér követelését, amikor a Duna be van fagyva és igy a hajók nem közlekedhetnek. Igy valószinüleg a miniszterium nem kötelezheti a hajóstársaságot a fekbér visszafizetésére. Most az a kérdés, hogy kit terhel a 300 ezer lei: a Neuman Testvérek-céget, vagy a várost? Ha a várost terhelné a kiadás, ugy azt kénytelen volna a közönségre háritani. Ebben az ügyben beszélgetést folytattunk dr. *Nedelcu* Miklós városi tanácsnokkal, aki kijelentette, hogyha a várost terheli a 300 ezer lei, a lisztet, aminek 1.80 leiért adhatták volna kilogramját, ugy 2.80-ért adnák. De még igy is versenyképes volna, mert a buzát még a tavalyi olcsó áron vásárolta a Neuman-cég.

Szünet után.

[illegible] *Ionanu* belügyminiszternél bizalmas tanácskozás folyt, amelyen résztvettek *Groza* és *Goga* miniszterek, *Bocsán* képviselő és *Popovici-Tasca* kisebbségi államtitkár. A megbeszélésen az egységesités ügyével foglalkoztak, a melynek a kormány igen nagy jelentőséget tulajdonit.

— BUCURESTI. A parlamenti szünet után a kamara naponként két ülést fog tartani. A délelőtti ülést a költségvetésnek, a délutánit pedig az agrárreformnak fogják szentelni. Ezzel egyidejüleg a szenátus *Titulescu* pénzügyi reformjait fogja tárgyalni.

— BUCURESTI. A parlament munkaügyi bizottsága a munkáberi szerződésre vonatkozó törvényjavaslat munkálatait befejezte. A törvényjavaslatot pénteken a kamara elé terjesztették. Ünnep után a javaslat napirendre kerül.

Vádak egy szerb miniszter ellen.

BELGRÁD. A Beogradski Dnevnik cimü lap sulyos vádakat emelt a most távozni akaró Draskovics Milorad belügyminiszter ellen. A lap azt irta a miniszterről, hogy busás részesedés ellenében elpanamázta az állam kezéről a dunai hajókat, amelyek az osztrák-magyar kereskedelmi flotta feloszlatásakor Jugoszláviának jutottak. A miniszter a vádak ellen becsületbiróságot ajánlott, de hajlandó a rendes biróság előtt is megjelenni, csupán az évekig eltartható sajtópört akarja elkerülni.

Irodalom és művészet.

A SZINHÁZ HETI MÜSORA:

Péntek: Nincs előadás.

Szombat: Nincs előadás.

Vasárnap d. u.: Cigánygrófnő. **Este:** Mignon. (A.) Svärdström Valborg **vendégfelléptével. (Felemelt helyárakkal.)**

Hétfő d. u.: **Cseregyerekek. Este:** Inkognitó gróf. (Bérletszünet.)

Svärdström Valborg.

(Hoffmann meséi.)

A hires Offenbach-operának, a Hoffmann meséi-nek hármas fő női szerepét játszotta tegnap zsufolt nézőtér előtt Svärdström Valborg asszony. A hármas szerep alkalmat nyujt a szinjátszás egész skáláját bemutatni, annyira különbözik mindegyik szerep alaptónusa. A baba-felvonásban a vendégművésznő egyetlen pillanatra sem zökkent ki az automata-szerepből, hogy még csodásan idomuló hangját is alárendelte szerepének. A hires stacattó, amely pedig bravurra ragadtatia az énekesnőket, ugy hatott, mintha egy automata énekesbábu énekelte volna. Ez kissé szokatlanul hatott, mert ahány Copéliát hallottunk, mind ragyogtatta énektudásal és hangját a stacattóval. A velencei képben, valamint az Antonia-részben elragadott mindenkit brilliáns szinjátszó képességével és érzelmeket festő énektudásával. A nagyszámu közönség a felvonásvégeken lelkesen ünnepelte a müvésznőt. Igen szép és megérdemelt sikert aratott Ocskay Mihály. Lágy lirai tenorja különösen jól érvényesült tegnap. Ez a fiatal énekes neki való szerepekben értékeset tud produkálni, mert játszani is tud, ami szintén igen fontos kellék. Róna Dezső régi, hires hármas-alakitása ezuttal is hatott. J. Tesult kedvesség Miklósa, maga a megtestesült mezzo-szopránja pompásan illeszkedett az együttesbe. Győző Alfréd kedvesen, sok finom humorral játszotta a szolgát. Végül Ladiszlay érces baritonja egészitette ki a nagyszerü együttest, amelybe Paludy és az egész kórus szépen beleilleszkedett. A zenekart Csányi Mátyás a tőle megszokott verővel és precizitással vezette. (Ky.)

* **A szinház igazgatósága közli félreértések elkerülése céljából, hogy az ünnepek miatt csak csütörtökön, pénteken és szombaton szünetelnek az előadások.**

* **Svärdström Valborg vasárnap Mignon-t** énekli és a kiváló svéd énekesnő harmadik vendégfelléptét talán még az előzőknél is hatalmasabb érdeklődés előzi meg. A közönség már napokkal előbb biztositani akarta magát vasárnap estére és ezért valósággal szétkapkodták a jegyeket erre az előadásra. Mától kezdve csak emelett jegyeket árusit Mignonra a szinházi pénztár.

* **Poór Lilly** ujabb négy estére tervezett aradi vendégjátéka a szinház jövő heti eseménye. A közönség lázas izgalommal várja a megszeretett, nagy drámai müvésznő visszatérését, aki a régi békeidőben tapasztalt forró szinházi estéket fogja visszavarázsolni kivételes müvészetével. A Poór Lilly felléptével hirdetett Fedora, Baccarat, Vengerkák és Balga szüz előadásaira már árusitja a jegyeket a szinházi pénztár.

* **Az Inkognitó gróf** az eredeti szereposztásban, pazar kiállitásban és nagyhatásu rendezésben kerül hétfőn este is előadásra.

* **A Cseregyerekek-et mérsékelt** helyárak mellett hétfőn délután hozza szinre először a szintársulat. A népszerü Farkas-operett főszereplői ezuttal is Halmos Mici, Seregh Maresa, Jakabffy Ica, Benkőné, Baries, Győző, Sebestyén, Selmeczi és Olasz. Vasárnap délután az uj betanulásban sorozatos előadást elért fényes kiállitásu Cigánygrófnő operettet ismétli meg az operett-együttes.

* **Megnyilt a szépmüvészeti szalón** uj helyiségében, az Ortutay-palotában. Szenzációs **képek, szobrok, műtárgyak** állandó kiállitása, **vétele, eladása és** bizományi árusitása.

Szinházat épitenek Timisoaran (Temesvárott.) Egy ujonnan alakult timisoarai (temesvári) épitőtársaság ajánlatot adott be a városi tanácsnak és arra ajánlkozott, hogy a Löffler-palota melletti szabad térségen több millió lei költséggel nagy épületet emel, amelynek földszintjén egy óriási áruház, emeletén pedig szinház, hangversenyterem és mulató nyerne elhelyezést. A társaság badványában kijelenti, hogy az épitkezést azonnal hajlandó megkezdeni és őszig befejezi ugy, hogy a szinház már októberben megnyilható volna. A tanács a benyujtott terveket tanulmányozás végett kiadta a mérnöki hivatalnak.

Árvaházból — szülészeti klinika.

(Nem végleges a Fischer-árvaház igénybevétele)

Széles körben nagy érdeklődést keltett az a hir, hogy a Fischer Eliz által alapitott izraelita leányárvaházat szülészeti klinikának akarják felhasználni. Mivel Fischer Eliz végakarata szerint az általa felépitett házban csak árvaházat lehet létesiteni, kérdést intéztünk ebben az ügyben Somló Ármin dr. ügyvédhez, aki Fischer Eliz végrendeletének végrehajtója. Dr. Somló kijelentette, hogy az árvaházat még Fischer Eliz életében akarták átadni rendeltetésének, de azt annak idején a katonaság lefoglalta. Most, hogy a katonaság kiköltözött az árvaházból, az épület üresen állott. Mivel az árvaház berendezése nagy kiadást igényel, a hagyatékot nem lehet azzal megterhelni. Az egészségügyi reszort most elrekviráltatta az árvaház épületét szülészeti klinika céljaira. Mivel az árvaházat most ugy sem lehet létrehozni, az izraelita hitközség tárgyalásokat folytat dr. Albuval, a szülészeti klinika igazgatójával, aki szerződést akar kötni a hitközséggel, hogy az épületet a szülészeti klinika céljaira egy bizonyos ideig használhassák. A szerződésben kikötött idő lejárta után az épületet visszaadják eredeti rendeltetésének. Dr. Albu különben kijelentette, hogy az épületre csak ideiglenesen van szükség, mert idővel külön szülészeti klinikát fognak létesiteni Aradon.

Az olcsósági hullám.

Kaptuk a következő levelet: *Igen tisztelt Szerkesztőség!* Az ujságok ma nap-nap után foglalkoznak az olcsósági hullám... a szegényebb sorsu ember örömmel veszi észre, hogy a megélhetés nehézségei — lassan ugyan — mégis enyhülnek valamennyire. Vannak azonban egyes dolgok, a melyek sehogy sem akarnak ezzel a hullámmal lépést tartani. Ezek közé tartoznak a ruhatisztitó- és mosóintézetek is. Ideje volna a hatóság figyelmét felhivni, hogy legfőbb ideje volna már ezeket is megrendszabályozni, mert miféle jogcimen fizettetik meg ma guknak a háboru előtti ár ötvenszeresét, amikor az életfentartási cikkek között még csak a zsemléért fizetjük a huszonötszörös árat, a többi élelmi cikkek mind olcsóbbak. Tudtommal sem a viz, sem a keményitő, sem a gáz, sem pedig a vasaló lányok fizetése nem kerül a békeárak ötvenszeresébe. Én szerény fizetésü hivatalnok vagyok, szeretek tiszta ruhában járni, mert állásom meg is követeli ezt, de egy havi ing és gallér tisztitásáért 48 leit (96 kor.) fizetni, ami háboru előtt három koronába került, sehogy sem áll arányban szerény fizetésemmel. E héten négy hétről összejött ruhát, 6 inget, 12 gallért, 4 pár kézelőt küldöttem a mosodába, a melyekért nem kevesebb mint 48 leit (96 koronát) kellett fizetnem. Ez összegből háboru előtt egy hónapig meg lehetett élni egy szerényebb igényü embernek. Ugyancsak abban az időben ezen összegért: 6 darab finom inget á 10 kor.—60 kor., 6 tucat gallért á 4.80 kor.—28.80 kor., 6 tucat kézelőt 7.20 koronáért lehetett venni, vagyis egy szerény igényü vőlegényt ki lehetett vele stafirozni. Miután, mint fentebb említettem, a megélhetési viszonyok ma már valamennyire enyhültek, valaminthogy a mosáshoz szükséges viz, keményitő, szappan ára semmiesetre sincsen arányban a rég fizetett árakkal, a mikor egy ingért 30, gallérért 4 fillért és kézelőért 6 fillért fizettünk, sziveskedjék a hatóság figyelmét ezen hallhatatlan visszaélésre felhivni. Szivességét megköszönve vagyok kiváló tisztelettel: *magánhivatalnok.*

Kirabolt adóhivatal

VERSEC. Az elmult héten éjszaka a versaci pénzügyigazgatóság pénztárába betörtek és onnan körülbelül *fél millió korona* értékü készpénzt loptak el. A tettesek a pénztár helyiségének az udvarra nyiló ablakán hatoltak be a pénztárba. Az ablak erős vasrácsát a betörők szétfüirészelték. Először a pénzszekrény körüli falat akarták áttörni, de miután ezt hosszadalmasnak tartották, letörték a pénzszekrény három zárját és a pénzszekrénybe félméter hosszu nyilást vájtak. Érdekes, hogy az épület első emeletén levő pénzügyőri laktanyában egy pénzügyőr éjszaka 11 óra felé zajt hallott a földszinten és revolverrel lement. Minthogy azonban ismét minden elcsendesedett, azt hitte, hogy a szél csapta be a nyitva maradt ablakot és ezért visszament szobájába. Valószinü, hogy a betörők ebben az időben követték el tettüket. A rendőrség széleskörü nyomozást inditott.

Olcsóbb lett Párisban a toalett.

A párisi Le Journal április 17-iki számában olvassuk az elegáns aradi asszonyok legizgatóbb kérdésére a választ: milyen az uj párisi divat és mennyit fizetnek a párisi nők a toiletteért. Ime: A nők ruhája csupa szin és szinkeverék. A kosztümök a drappszin minden árnyalatában és a szürke-szin sokféle változatában pompáznak a párisi nőkön. A kosztüm-kérdésben a legjobb női divatszalónok versenyeznek egymással és két pártra szakadtak. Az egyik párt nagyon rövid, derékon kicsit alul érő kabátokba öltözteti vevőit. Ezek a kosztümkabátok antilop- és bőrdiszitésekkel vannak tarkitva és mindenféle ornamentális, görbe vonalak, keleti motivumos himzések tarkállanak a szöveten. Feltünően sok a himzés. A rövid kosztümkabátok divatjával szemben ott áll a női szabók másik pártja, akik hosszu kabátot késziteknek. A rövid kabát ujszerü, feltünőbb és legfőképpen a szinésznők, kokottok és azok az asszonyok viselik, akik utánozzák őket az öltözködésben. A szoknyák ujra meghosszabbodtak és alul bővebbek. Itt is nagyon sürün alkalmazzák a himzéseket.

A kabátoknál nincs himzésdiszités. Ehelyett kivágják a szövetet és valamilyen más, eltérő szinü szövetet, vagy bőrt varrnak alá. Igy a drapp kabátokat piros vagy kék és a kék kabátokat szürke vagy sárga alávarrással teszik feltünővé. A köpeny kimonó-szabásu, de alul is bő. Sok szinnel és himzéssel diszitik és kivarrják. Van olyan köpeny is, amely már majdnem egyforma a hires magyar varrottassal, amelyet Kalotaszegen készitenek és innen indult el hóditó körutjára a világban. Párisban az idén már angolos szabásu kabátokat is hordanak, főleg velour- és hasonló kelmékből. Az estélyi ruhákon ujabban nincs mély kivágás, csak nagyon sok csipke. A legdivatosabb anyag a taft, mert az estélyi ruhák Biedermayer-szabásuak.

A párisi női divatárukban megérkezett olcsósági hullám. A női divatcikkek ára az ősz óta 30—35 százalékkal olcsóbb lett. A köpeny ára most 1600—1800 frank, az ősszel még 2400—2600 frank volt. Egy kosztüm a Bernard-cégnél, amely most a legdivatosabb, 1600—2000 frankba kerül, ősszel 3000 frank volt az ára. Délutáni ruháért 1800—2000 frankot kér ugyanaz a cég, amely a mult évben még 2600—3000 frankon alul nem csinált délutáni ruhát. Az estélyi ruha ára az őszi 4000—5000 frankkal szemben 1800—4000 frank között váltakozik, aszerint, hogy mennyi csipke van rajta. Érdekes, hogy a francia fővárosban különben nincs üzlet, nincs vevőközönség. Az angolok, olaszok és amerikaiak teljesen elmaradtak.

Feloszlik
a budapesti tábornoki tanács.

LONDON. A trianoni békeszerződés ratifikálásáról szóló törvény javaslat vitája során Harmsworth külügyi államtitkár kijelentette, hogy a nagykövetek tanácsa elhatározta, hogy a magyar békeszerződés ratifikálása után feloszlatja a szövetségesek budapesti tábornoki tanácsát. A tábornoki tanács egy albizottság azonban Eszéken marad, hogy a baranyai kerület kiürítését ellenőrizze.

A szeszelyes gólya.

(A szegény asszony ikrei.)

Berlinben történt, hogy egy munkásasszony ikreknek adott életet. A szülők nem vették rossz néven a gólya bőkezüségét, noha nem fürödtek tejben-vajban. A két csöppség nőtt, erősödött, a mikor néhány hét mulva a gólya váratlanul ismét megkocogtatta a munkáscsalád ablakát. Elképzelhető, mekkora volt az ijedelem a szerény lakásban; sehogysem értették a dolgot, de nem volt idő magyarázgatásra — a gólyát be kellett ereszteni. Ezuttal 3, — mondd három — kis babát tartott a csőrében, akik mind lánykák voltak. A boldog apának az volt a véleménye, hogy ez nem természetes valami, az ördögök csunya játékot üznek vele. Az orvos azonban megnyugtatta: szó sincs róla, az ördögök nem ártották magukat ebbe a gólya históriába. Ami történt, az semmi egyéb, mint — superfoctation. A szülőket nem igen nyugtatta meg ez a cifra szó, különösen akkor nem, amikor megtudták, hogy ebből a szóból öt eleven, minden áron élni akaró apróságot nem lehet felnevelni.

A tudományos körök más véleményen voltak. Örvendezve ragadták meg a „szép" esetet és ennek kapcsán kimutatták, hogy már Aristoteles is megemlékezett a gólya ilyfajta szórakozottságának a következményéről. Aristoteles ezt többszöri, különböző periodusokban bekövetkező fogamzásnak tulajdonitotta. Éppen ezért meséli el komolyan egy ismerős asszonynak az esetét, a ki ikreket szült, az egyik gyermek az apjára hasonlitott, mig a másik a — házibarátra. A modern tudomány szintén azt vallja, hogy egy terhesség alatt több fogamzás is lehetséges. Ennek bizonyitékát először abban látja, hogy az egyidőben született ikrek feltünően egymástól elütő fejlődési fokot mutathatnak: másodszor, hogy az ikrek nem egyszerre, hanem hosszabb-rövidebb időközökben látnak napvilágot, mint a berlini munkásasszonynál; s harmadszor, hogy az ikrek különböző emberfajtákhoz tartoznak. Az első eset gyakran fordult elő, a második kevésbé gyakran, a harmadik a legritkábban — de az is előfordul.

Egy müncheni asszonynak három kicsikét hozott egyszer a gólya. Az egyik néger, a másik mulatt, a harmadik fehér volt. Az ifju anya környezete megdöbbenve nézte a kollekciót és nem értette a dolgot. Az anya azonban nyomatékosan azt hajtogatta hogy isten akaratában meg kell nyugodni; elvégre a néger éppen olyan ember, mint a fehér.

Gróf Károlyi Mihály Dalmáciában.

Károlyi forradalmi összeköttetései. — Mit deritett ki az olasz rendőrség.

RÓMA. A Messagero jelenti, hogy gróf Károlyi Mihály Spalatóba érkezett. Károlyi kijelentette, hogy Spalatóban szándékozik letelepedni.

BÉCS. Annak a nyomozásnak eredményéről, amelyet az Olaszországból kiutasitott Károlyi Mihály ellen vezetett az olasz rendőrség, a következő érdekes részleteket jelentik: Az olasz rendőrség okmányszerü bizonyitékokat szerzett arról, hogy Károlyi széleshálózatu mozgalom középpontjában állt, melynek az a célja, hogy Magyarországon ujabb forradalmi uralom keletkezzék, amelyhez Károlyi hatalmas összegeket kapott Moszkvából. Károlyi magántitkára, dr. Fazekas Sándor állitólag a kommunisták bizalmi embere volt, Károlyi nejének társalkodónője pedig egy orosz nő, állitólag Leninnek ügynöknője, aki Károlyiék levelezését Moszkvával lebonyolitotta. Károlyiék florenzei lakásában Lenin és Trockij diszes keretbe foglalt fényképeit is megtalálták. Rengeteg levél és Károlyi grófné naplójegyzetei szolgálják annak bizonyságát, hogy Károlyi rendszeres összeköttetést tartott fenn Európa valamennyi nagyobb városának, különösen Bécsnek forradalmi szerveivel. Bécsből Kunfi Zsigmond, Böhm Vilmos és Dienerdénes küldtek rendszeresen értesitéseket Károlyinak, Pécsről pedig Lindner Béla ottani polgármester küldött értesitéseket Károlyinak. Jelentést talált állitólag az olasz rendőrség Károlyi iratai között Böhm Vilmostól, amely azt tartalmazza, hogy a legnagyobb titokban három irányu szervezet kiépitése folyik Magyarországon, amelyek alkalmas időben akcióba lépnek. Ezek a szervezetek a munkászászlóaljak, amelyek az állami és egyéb középületeket szállják meg, a kormánytényezőket ártalmatlanná teszik és megnyitják a börtönöket a politikai foglyok előtt, azután a volt politikai foglyokból alakulna egy szervezet, amely véres boszut állna a polgárságon a forradalmárokkal szemben tanusitott magatartásért és végül tiszti különitmények alakulnának, amelyeknek tagjait az egykori magyar vörös hadseregben szolgált tisztekből soroznák. Ezek a különitmények vennék kezükbe ideiglenesen a kormányhatalmat. Állitólag Kunfi is kérte Károlyit, hogy alkalmas órában álljon az ujabb magyar forradalom élére. Az „alkalmas órát" azonban Kunfi csak akkor véli elérkezettnek, ha a dologhoz a nem kommunista munkásságot is sikerült már megnyerni.

Aláirták a román-cseh kereskedelmi szerződést.

BUCURESTI. Románia és Csehszlovákia között aláirták a kereskedelmi egyezményt. A szerződés megkötésére Bucurestibe érkezett küldöttség vezetője nyilatkozott az Indreptarea tudósitójának az egyezményről. A kereskedelmi szerződés értelmében Románia gabonát és élelmiszereket ad Csehszlovákiának, cserébe pedig mozdonyokat, a petroleum kiaknázásához szükséges gépeket, mindenféle más gépeket és cukrot fog kapnai. A két állam közötti viszony a szerződés megkötése által még szorosabbá vált.

BUCURESTI. Május 16-án ül össze Bucurestiben az a bizottság, amely a mármarosi határmegállapitásoknál a tárgyalásokat román részről folytatja.

A bérkocsis valutája

Tegnap délben történt, hogy egy idegen ur megjelent az aradi bérkocsis állomáson és egy kétfogatu fiakkerba szállt. Több utat tett a városban és délután kihajtatott a vonathoz, hogy elutazzék. Mikor a kocsiról leszállott, egy ropogós idegen bankót nyomott a fiakkeres markába.

— Nincs leum, mondotta a kocsisnak, csak márkám, hát fogadja el ezt tőlem.

A bérkocsis, akinek valamelyes sejtelme volt arról, hogy a márka nem rossz valuta, amint megpillantotta a bankón a huszas számot, örömmel közzévágott a lovaknak és vágtatott a Városi-kávéházba beváltani az idegen valutát. Nagy volt azonban csalódása, amikor a valutások felvilágositották, hogy márkának márka ugyan, amit a fuvarért kapott, de nem német márka, hanem — lengyel márka. Ez pedig alig ér többet egy leunál, ha egyáltalán akad rá vevő. Nem ajánljuk senkinek, hogy valamelyik aradi bérkocsisnak ezekután idegen valutával próbáljon fizetni.

Eltünt bankár.

BUCURESTI. A rendőrséget arról értesitették, hogy Benzol neves bankár a Gatroveni-utca 17. szám alatt levő lakásáról nyomtalanul eltünt. A bankár eltünését legelőször néhány kereskedő vette észre, akik a bankárnál nagyobb összegü pénzt helyeztek el. A kereskedők néhány nap óta a bankár irodáját állandóan zárva találták és nem tudták pénzüket felvenni. A rendőri nyomozás kideritette, hogy Benzol másfél milliót leinél nagyobb összegü nálá elhelyezett pénzzel tünt el. Vele eltünt a felesége és leánya is. A rendőrség a legszélesebbkörü nyomozást inditotta meg.

Uj affer egy politikai párbajból.

(Beniczky ellen meginditották az eljárást.)

BUDAPEST. Gróf *Károlyi* Imre egy lapban közzétett nyilatkozat miatt provokáltatta *Windischgraetz* Lajos herceget, mert a herceg azt a felfogását fejezte ki, hogy a Beniczky ügyben lovagias eljárásnak nincs helye.

BUDAPEST. A magyar államügyészség párbaj miatt meginditotta az eljárást gróf *Károlyi* Imre és *Beniczky* Ödön nemzetgyülési képviselő ellen.

BUDAPEST. A nemzetgyülés tegnapi ülése alatt a folyóson sokat beszéltek *Beniczky* Ödön mentelmi ügyéről és a mentelmi bizottság tárgyalásáról. Politikusok azt beszélték, hogy *Albrecht* főherceg, akit a mentelmi bizottság szintén ki fog hallgatni a Beniczky ügyben, Madridba utazott, a honnan csak május 2-án tér vissza s azután megjelenik a bizottság előtt kihallgatás végett.

Az álbáró szélhámosságai.

BUDAPEST. A budapesti rendőrségen feljelentést tett *Schlitzer* Hubert János hamburgi gyáros, egy jó megjelenésü fiatalember ellen, aki *Ferenczy* Károly bárónak nevezte magát és a ki mult év decemberében ismerkedett meg a hamburgi gyáros családjával. Az állitólagos báró elmondotta, hogy édesatyja a királyi udvartartás magasrangu alkalmazottja volt és hogy rokonságban van *Ferenczy* Idával, néhai Erzsébet királyné volt udvarhölgyével. A hamburgi gyáros, aki nagy zenebarát, elhatározta, hogy kiképezteti a jóhangu magyar fiatalembert. Később Ferenczy elmondotta, hogy a magyar hadseregben reaktiválták és április elsején kell Szegeden jelentkeznie, ahol ezredsegédtisztnek osztották be. Távozása előtt megkérte a gyáros leányának kezét és meg is tartották az eljegyzést, Ferenczy elutazott és néhány nap mulva levélben értesitette a hamburgi gyárost, hogy az eljegyzést felbontja. Schlitzer ekkor kezdett érdeklődni az állitólagos báró után és megtudta, hogy egyáltalában nincs Ferenczy nevü bárói család. A fiatalember több ezer márkát csalt ki a hamburgi gyárostól azonkivül több hamburgi embert is megkárositott kisebb-nagyobb összegekkel. A feljelentés szerint a fiatalember tényleg Budapestre jött. A hamburgi rendőrség meginditotta a nyomozást és most a budapesti rendőrség is keresi az állitólagos bárót.

Rendőrbiró a vasuti állomáson.

(Azonnal le kell fizetni a pénzbüntetést.)

A rendőrségen napok óta sok határátlépési ügy foglalkoztatta a rendőrbirókat. A rendőrbirók már számos itéletet is hoztak: általában ezer leies pénzbüntetést és 15 napi elzárás a büntetések maximuma. Sok idegent azért büntettek meg, mert nem rendelkeztek itttartózkodási engedéllyel. Számtalan ilyen eset fordult elő már hetek óta a bécs-bucurestii nemzetközi gyorsvonat utasaival. *Gritta* Ovidiu rendőrprefektus rendeletére ezért az aradi állomásfőnökségi székhellyel egy rendőrbirót delegált a nemzetközi gyorsvonat utasainak ellenőrzése végett. A rendőrbiró ezután közvetlen a gyorsvonat megérkezése után fogja az utasok iratait átvizsgálni és ha netalán nem rendelkeznek azok az előirt irásokkal, akkor ott mindjárt kirójja a pénzbüntetést, amelyet az illetőknek azonnal le kell fizetniök. Ezt az intézkedést azért léptette életbe a rendőrprefektus, hogy az utasoknak ezáltal ne kelljen késedelmet szenvedniök, hanem azonnal tovább folytathassák utjukat.

HIREK.

Véres községi választások.

FIUME. A községi választások, amelyek tegnap zajlottak le, az olasz unionista párttal szemben az olasz autonomista párt győzelmével végződtek. A választások alkalmával nagyszabásu utcai tüntetések voltak a jugoszláv hadsereg ellen. A tüntetők a rend fenntartására kiküldött jugoszláv különitményeket megtámadták ugy, hogy a katonák kénytelenek voltak fegyverüket használni. A tüntetők revolverekkel válaszoltak. Az összeütközés során *tiz katona meghalt*, tizenegy pedig sulyosan megsebesült. Az utcai harc az egész városra átterjedt és még mindig tart. Az ideiglenes kormány lemondott.

— **A román husvét Bucurestiben.** *Bucuresti.* A husvéti ünnepségek holnap, pénteken kezdődnek. Szombat éjjel 12 órakor a feltámadási körmenetben a királyi család is résztvesz. A körmenetben részt vesznek a kormány, a diplomáciai kar és az országgyülés két házának tagjai is. A feltámadás alatt 101 ágyulövést fognak leadni.

— **A magánvasutak kormánybiztosa Aradon.** Dr. Vasilie Pop, a román magánvasutak kormánybiztosa néhány nap óta hivatalos ügyben Aradon tartózkodik. A kormánybiztos a tegnapi nap folyamán látogatást tett az Arad-Csanádi Vasutak és az Arad-Hegyaljai Villamosvasut igazgatóinál.

— **A revali konferencia.** *Bucuresti. Filaliti,* Romániának a revali konferenciára küldendő békedélegátusa hosszabb megbeszélést folytatott *Titulescu* pénzügyminiszterrel és megállapodott ama pénzügyi kérdésekben, amelyek Románia és a szovjet-kormány között a konferencián tárgyalásra kerülnek.

— **A repatriáltak hadikölcsönei.** A oluji (kolozsvári) pénzügyigazgatóságtól ma távirat érkezett az aradi pénzügyigazgatósághoz, amelyben utasitja az igazgatóságot, hogy az értékpapirok lebélyegzésénél tekintettel kell lenni a Románia területéről repatriált egyének hadikölcsönkötvényeire is. Az Aradon letétben levő vagy egy meghatalmazott által felmutatandó hadikölcsönkötvényeket nem szabad lebélyegezni, amennyiben a repatriáltak magyar állampolgárok.

— **Egy parlament feloszlatása a képviselők vétségei miatt.** *Roma.* Az olasz kamarát feloszlatták. A feloszlatás azért vált szükségessé, mert hetvenegy képviselőt különböző vétségek miatt át kellett adni a rendes biróságnak s igy a parlament munkaképessége nem volt biztositva.

— **Milliós alapitvány papok részére.** Budapest. Szmrecsányi egri érsek hetvenedik születésnapja alkalmából egyházmegyéje nyugalmazott papjai részére egy millió koronás alapitványt tett.

— **Take Jonescu Velencében.** *Bucuresti. Take* Jonescu külügyminiszter tegnap este Velencébe utazott, hogy az ottani olasz nemzetiségi ünnepségeken a román kormányt képviselje.

— **Tisztaságot a pályaudvaron.** A vasutigazgatósághoz rendelet jött, a mely szerint a vasuti pályaudvarok a jövőben a vasuti állomásokon történő tisztántartásoknál személyesen kell felügyeletet gyakorolniok. A járványos betegségek esetén az orvosoknak állandóan a legszigorubban kell ellenőrizniök a vasuti állomások tisztaságát. A tapasztalt rendellenességeket sürgősen fel kell jelenteni a vezérigazgatóságnál.

— **A villamos tröszt vezérigazgatója Aradon.** C. Busilla, a Bratianu-kormány volt államtitkára, a Román Villamos Tröszt vezérigazgatója erdélyi körutja alkalmával a napokban Aradra érkezett. A vezérigzgató megtekintette a villamos tröszt birtokában levő Hegyaljai Villamosvasutat és a vasut vonalait is. A vezérigazgató ma elutazott Aradról.

— **A CFR. osztálymérnöksége.** A CFR. aradi kerületi vasutigazgatósága az aradi osztálymérnökség hivatalait a várossal kötött szerződés alapján ideiglenesen a városháza földszintjén helyezte el. A szerződés május 1-én jár le és a város ezért e hó 24-én értesitette az aradi üzletvezetőséget, hogy az osztálymérnökségi helyiséget azonnal üritse ki. A CFR. két napig tanácstalanul állott, mig ma sikerült az osztálymérnökséget a Dengl-házban elhelyezni, ahol már régebb idő óta működnek CFR. hivatalok.

— **A sakkozás uj világbajnoka.** London. Havannából táviratozzák: A most lefolyt világ-sakkversenyen Lasker, a sakkozás eddigi világbajnoka legyőzöttnek nyilvánitotta magát Capablanca által, aki igy világbajnoka lett a sakkozásnak.

— **A magyar állami számvevőszék elnöksége.** Budapest. A magyar nemzetgyülés tegnapi ülésén megejtették a jelölést az állami számvevőszék elnöki állására. A jelöltek Zavadovszky Alfréd, Follért Károly és Szerdahelyi Jenő. A nemzetgyülés legközelebbi ülése május 3-án lesz.

— **Marosvásárhelyi AC.** aradi bemutatkozása az ACC. labdarugóival május 1-én lesz az ACC. pályán.

— **Huszonnégy órás időszámitás a Máv.-nál.** Budapest. A magyar államvasutak igazgatósága rendeletet adott ki, a melynek értelmében a magyar államvasutaknál junius hó elsejével a huszonnégy órás időszámitás lép életbe.

— **A feleséggyilkos büntetése.** Darus Miklós ügyében ma érkezett meg a semmitőszék itélete. Darust még a multt évben az aradi királyi törvényszék két évre itélte, mert amikor hazaérkezett az orosz hadifogságból, feleségét, aki közben mással kezdett viszonyt, megölte. Az itéletet a timisoarai (temesvári) tábla, ahova felebbezés folytán került az ügy, megváltoztalta és mindössze másfél évre itélte Darust. A semmitőszék ma kihirdetett itélete helybenhagyta a tábla döntését.

— **Milyen szállitmányok kisérhetők?** A CFR. vezérigazgatósága rendeletileg szabályozta nemrég, hogy milyen kocsik mellé adhatók kisérők. A bucureslii központtól ma értesités jött az aradi üzletvezetőséghez, amely szerint a jövőben a vezérigazgatóság megengedi, hogy a miniszteriumok kocsirakományküldeményeit is kisérhetik miniszteri kiküldöttek. Ezeknek az állomásfőnökségeknél igazolni kell, hogy milyen irányu kiküldetésben vannak. Kisérhetők továbbá a CFR. élelmezési hivatalok részére szállitandó élelmiszer- és ruházati cikkek és a katonai küldemények is.

— **Bélyegeket az értesitő levelekre!** A vasuti állomáshoz megérkezett az aradi üzletvezetőség utján a vezérigazgatóság rendelete, amely szerint a jövőben az állomásokra megérkezett áruk értesitő- és vétleveleit 30 banis okmánybélyeggel kell ellátni.

— **A corki polgármester özvegye férjhez megy.** London. Az éhségsztrájk következtében meghalt corki polgármester özvegye alig öt hónapos gyász után ismét férjhez megy. Vőlegénye O'Brila, az amerikai ir harci szervezet egyik vezére.

— **Eljegyzések.** Karátsonyi György, a Karátsonyi Testvérek cég bellagja, eljegyezte Csokán János vingai földbirtokos leányát, Nellykét. (Minden külön értesités helyett.) — Hellebrandt Irénke Nagylak és Horváth Péter Tótkomlós jegyesek. — Huf Lázár szolgabiró és Máthé Annus Borossebes jegyesek.

— **Az aradvárosi III osztályu ker. adófelszólamlási bizottság** ez úton értesiti az aradvárosi feleket, kik a tárgyalásra való megidéztetésüket kérték, hogy május hó 9-én vagy 10-én délelőt 8—12 óráig a bizottság előtt jelenjenek meg.

— **A vasutasok részesedése.** Megemlékeztünk arról, hogy a vasutigazgatóság a legkisebb részesedési járulékot 600 leiben fogja megállapitani. Erre vonatkozólag ma érkezett a megerősitő rendelet az aradi üzletvezetőséghez, amely az ezer leies törzsfizetésekig CFR. alkalmazottaknak 600 leies részesedési járulékot ir elő. A távirati értesités közli egyben az üzletvezetőséggel, hogy a vezérigazgatóság az eskü nem tett tisztviselők memorandumát elutasitotta.

— **Szigoruan cenzurázzák a budapesti leveleket.** Kaptuk a következő bucuresti táviratot: A bucuresti lapok szerint a magyar postáról érkezett vagy a Magyarországba cimzett levelek szigoru cenzura alá esnek. A cenzurázás módozatait már rendeletben tudatták az illetékes tényezőkkel.

— **Menetrendváltozás az Arad-Hegyaljai Villamos Vasuton.** F. év május hó 1-től kezdődőleg az Arad-Hegyaljai Villamos vonatai a következőleg közlekednek. Aradról indul: reggel 5 óra 30 perckor, délelőtt 8 óra 40 perckor, délután 1 óra 30 perckor és este 6 óra 9 perckor. Pankotáról indul reggel 5 óra 21 perckor, délelőtt 8 óra 30 perckor, délután 1 óra 25 perckor, este 6 órakor. Radnáról indul reggel 5 óra 40 perckor, délelőtt 8 óra 50 perckor, délután 1 óra 40 perckor és este 6 óra 19 perckor.

— **Sztankovszky visszavonta vallomásait.** *Budapest.* A Tiszaperben tegnap folytatták *Sztankovszky* kihallgatását. Sztankovszky a tárgyaláson visszavonta régebben tett vallomásait és azt állitotta, hogy a gyilkossághoz semmi köze sincs, a beismerő vallomás megtételére a detektivek kényszeritették. *Gadó* elnök a főtárgyalás folytatását péntekre halasztotta.

— **Az alsóausztriai választások.** *Bécs.* Az alsóausztriai választásokon harminckét keresztényszociálistát és huszonkét szociáldemokratát választottak meg. A nagynémetek hat mandátumot szereztek.

— **Fölrobbant gránát.** Jassy. Egy Constantin nevü ember a lakásán egy gránátot akart leszerelni, amelyet a háboruból hozott magával. A gránát felrobbant és az egész házat a levegőbe röpitette. A törmelékek közül eddig hat holttestet huztak ki. Több ember megsebesült, akiknek állapota életveszélyes.

— **Jótékonyság.** [illegible] ravatalára szánt koszorumegváltás cimén baráti köre 260 leis jutott Kohn József utján az Aradi Polgári Jótékony Egyesületnek, melyért köszönetet mond Maresch Gyula mint egyl. pénztárnok.

— **Akadályverseny a halálba.** Páris. A 440 km.-res automobilversenyen, a melynek során a versenyzőknek nehéz utakon 3 körmenetet kellett megtenniök, Guysd győzött 6 óra 7 perc és 51 másodperc alatt. A győztes autó utasa és sofőrje szerencsétlenül jártak, amennyiben a gépkocsi felfordult és a bennülők szörnyethaltak.

Egy ügyvéd panamája.

Bucuresti. Néhány hónappal ezelőtt hirt adtak a bucuresti lapok arról, hogy Popescu Péter ügyvédet az ilfovi törvényszék ügyvésze letartóztatta protekcióval való illetéktelen üzérkedés miatt. Ez az ügyvéd 350 ezer leit fogadott el „honóráriumként" azért, hogy az iparügyi minisztériumnál néhány izben egy nagy-iparos érdekében eljárt. A dolog mikor kitudódott nagy port vert fel, s különösen Taslaunu akkori minisztert hozta kinos helyzetbe. A lapok kommentálták a hatalmas összegü honórárium esetét. A kijáró ügyvéd ügye most ujabb fordulathoz jutott. Az ügyészség megkezdte a legalaposabb vizsgálatot, s kiterjesztette azt az iparügyi minisztérium akkori vezetőjére, Taslaunu volt miniszterre is, aki — mint a Viitorul közli — idézést kapott az ilfovi ügyészséghez, annak tanuként hallgatják ki.

LEGUJABB.

Amerikában vásárol a magyar kormány gabonát. Budapest. Mayer János magyar közélelmezési miniszter tudositónk előtt kijelentette, hogy a magyar kormány 500 vaggon buzát vásárol a külföldön, valószinüleg Kanadában, vagy Argentinában. Elmondotta a miniszter, hogy a terméskilátások kedvezőek, s minthogy az időjárás biztató, jó termésre lehet számitani. Azt hiszi, hogy az uj termés után a szabad forgalomban olyan buzaár fog kialakulni, amelyet az ellátatlan városi lakosság meg tud fizetni. Bizik abban, hogy a jövőre az ellátatlan lakosságnak csak bizonyos kategóriájáról kell gondoskodni, ha természetesen a következő évben a forgalom teljesen szabad lesz.

Folytatják a magyar-cseh tárgyalásokat. Budapest. Gróf *Bethlen* István magyar miniszterelnök a kereszténypártban kijelentette, hogy a csehszlovák kormánnyal megkezdett tárgyalások legközelebb folytatódnak. Ezek a tárgyalások nemcsak gazdasági, hanem politikai jellegü kérdésekre is kiterjednek.

Uj gabonarendelet Magyarországon.

BUDAPEST. A magyar hivatalos lap mai számában megjelent az uj gabonarendelet. Az uj rendelet szerint gabonát csak az állam számára szabad vásárolni. Ez a vásárlás előpróbája lesz annak, hogy a közszükségleti célokra hiányzó gabonamennyiség további kényszereszközök, vagy is rekvirálások igénybevétele nélkül szabad forgalom utján biztositható-e olyan áron, amely a magyar állam teherviselő képességét nem haladja meg. A gabonavásárlási akcióba belekapcsolják az egész hivatásos gabonakereskedelmet.

Jogos önvédelem.

(Az aradi törvényszék felmentett egy gyilkost.)

A mult év decemberében részletesen megirta az Aradi Közlöny, hogy *Hajas* János Pecikán (Pécskán) bottal agyonütötte vetélytársát, *Bartók* Illést. Ma itélkezett ebben az ügyben az aradi királyi törvényszék *Bittó* József táblabiró elnöklete alatt müködő hármastanácsa.

Hajas az általános kérdésekre elmondta, hogy nem érzi magát bünösnek. Nem volt szándékában embert ölni. A véletlen tette gyilkossá, mert önvédelemből ölte meg Bartókot. Részletesen elmondta a gyilkosság előzményeit és szinte átszellemült arccal élte be magát az elmult eseményekbe. *Lantos* Verának hivták Bartók szeretőjét. A leány azonban nem szerette Bartókot, hanem Hajast és egy napon megszökött vele. Bartók nem tudott belenyugodni a dolgok ilyen alakulásába és állandóan üldözte szerelmével a leányt. Egyizben mérget is küldött Hajasnak. Ez az eset ugy történt, hogy egy nap kis gyerek jött Hajasékhoz és azt mondta, hogy Bartók kis kóstolót küldött az uj termésből. Hajasnak gyanus volt a szokatlan figyelmesség és nem itta meg az ajándékot. Decemberben azután egyszer éjjel zajt hallott a vádlott udvarában és mikor kiment, látta, hogy egy ember mászott át a keritésen. Mikor közelebb ment, felismerte Bartók Illést. Bartók ekkor a kezében lévő bottal fejbevágta Hajast. Hajas pedig önvédelemből viszonozta az ütést és addig ütötte Bartókot, mig összeesett. Ő is csak később értesült róla, hogy meghalt Bartók. A tanuk vallomásai nagyrészt beigazolták a vádlott vallomását. Ghitta Ágoston ügyész gyilkossággal vádolta Hajas Jánost. Dr. Szöllősi Zsigmond ügyvéd védő szerinte pusztán csak önvédelemből követte el a gyilkosságot. A biróság hosszas tanácskozás után elfogadta a védelem álláspontját, bebizonyitottnak látta a vádlott ártatlanságát és ezért a vád és következményei alól felmentette. Az indokolásban a biróság kimondta, hogy Hajas János jogos önvédelemből ölte meg szeretőjének volt kedvesét, Bartók Illést.

Gróf és földmives.

(Kié a Wenckheim grófok erdeje.)

Az Aradi Közlöny hónapokkal ezelőtt megirta azt a nagy pört, amely Buttyinban (Körösbökényben) folyt és amelynek a szereplője gróf *Wenckheim* és egy ottani egyszerü magyar földmivesember, *Józsa* Miklós volt. Józsa Miklós gróf Wenckheim buttyini erdőbirtokából nagy területet követelt magának azzal az indokolással, hogy az hajdan az ő családjának nemesi birtoka volt. Ezen az alapon Józsa Miklós lefoglalta magának a kérdéses erdőterületet, mig a Wenckheim birtok uradalmi intézősége birtokháboritás cimén pert inditott Józsa ellen. Az elmult év juniusában hirdette ki a buttyini járásbiróság a per főtárgyalásának eredményét, amely Wenckheimnak itélte a kérdéses erdőrészt. Józsa azonban nem tudott belenyugodni az itéletbe és ezért néhány hónappal ezelőtt megfellebbezte a járásbirósági itéletet. Mára volt kitüzve a buttyini járásbiróságon a per ujból való felvétele, a biróság azonban a bizonyitási eljárást nem találta kielégitőnek és ezért csak május 28-án fog végleges itéletet hozni. Az ezer hold terjedelmü erdőterület, amely a mostani árak szerint 2 millió leinél többet ér, az itélet végleges meghozataláig a Wenckheim uradalomhoz tartozik.

Közgazdaság.

A valutaplac.

Arad, április 28. Dollár 56—57, márka 165—106, francia frank 5·20—5·30, magyar korona 0·24, osztrák korona 0·10. — *Bécs*, április 27. Márka 1037, leu 1054, francia frank 5000, svájci frank 11500, dollár 562 és fél, szokol 9026, dinár 1840, lebélyegzetlen korona 81 és fél. — *Zürich*, április 27. Berlin 900, Newyork 574 és fél, Prága 795, Budapest 219, Zágráb 405, Bucuresti 935, Varsó 77, Bécs 152 és fél, osztrák lebélyegzett korona 98.

Budapest, április 27. Dollár 251—252, márka 410—411, osztrák korona 40 és fél, leu 410, szokol 361, dinár 715, lengyel márka 33. — *Zürich*, április 28. Berlin 900, Newyork 574, Prága 790, Budapest 220, Zágráb 400, Bucuresti 925, Varsó 70, Bécs 152 és fél, osztrák lebélyegzett korona 98.

= **Negyvenhatmilliós nyereség.** A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* az idén negyvenhatmillió korona nyereséggél zárta le mérlegét a tavalyi 32·9 millió koronával szemben. A szelvények osztalékát husz százalékkal emelte fel a bánk, mig alaptőkéjét száz millió koronáról 150 millió koronára fogja a közgyülés felemelni.

= **Leszállitják a peroleum-vámot.** Bucuresti. A fővámigazgatóság elhatározta, hogy az export-petroleum és melléktermékei jelenlegi vámtételeit legközelebb a felére szállitja le.

Megszünnek a vasuti élelmezési hivatalok.

Az aradi vasutigazgatóság egyik magasrangu tisztviselője, aki rövid bucurestii tartózkodás után a napokban jött vissza, érdekes dolgokat mondott munkatársunknak a vasuti élelmezési hivatalokról. A bucurestii vasuti központi élelmezési hivatal, mondotta informátorunk, saját hatáskörében már megszünt és már be is olvasztották a vezérigazgatóságnál müködő központi gazdasági hivatalba. Az élelmezési hivatal ezáltal önálló hatáskörét elvesztette. Ezzel kapcsolatban illetékes vasuti tényezők biztosra veszik, hogy a kerületi vasutigazgatóságok élelmezési hivatalai is meg fognak szünni. Valószinünek tartják, hogy a CFR. vezérigazgatósága a vasutasok ellátása végett uj élelemszétosztó szervet fog létesiteni.

Gazdát cserélt egy szinház.

ORADEAMARE. (Nagyvárad.) Parlagi Lajos a cluji (kolozsvári) Magyar Nemzeti Szinház helyettes igazgatója a napokban Oradeamaren (Nagyváradon) tartózkodott és tárgyalásokat folytatott Erdélyi Miklós szinigazgatóval a szinház átvételére vonatkozólag. Ezek a tárgyalások sikerre is vezettek, amennyiben Parlagi és Erdélyi megállapodtak a szinház diszletraktárának és ruhatárának átvételére nézve. Parlagi 500 ezer leiért megvásárolta nagyon kedvező fizetési feltételek mellett a szinház egész felszerelését. Erdélyi távozásának előzményeiről a következőket jelentik: Erdélyi Miklós, akinek hosszu oradeamarei (nagyváradi) szinigazgatása anyagilag igen jól jövedelmezett és tetemes vagyonnal rendelkezik, régóta gondol a visszavonulásra. Bizonyos erkölcsi obligóban volt azonban a szinház közönségével szemben, amelyet nem akart kiszolgáltatni válogatás nélkül egy rideg üzleti embernek. Több ajánlkozót vissza is utasitott, mig azután arról értesült, hogy Parlagi Lajos hajlandó a szinház átvételére. A mult héten táviratot intézett Parlagihoz és értesitette, hogy megmásithatatlan szándéka a szinház vezetésétől való visszavonulás és ha olyan utódot kap, akinek személye garancia a szinház fenntartását illetőleg, hajlandó már most visszavonulni. Ezután utazott Parlagi Oradeamarera (Nagyváradra), ahol rövid tárgyalás után megállapodott Erdélyivel.

CLUJ. (Kolozsvár.) Parlagi Lajos egy hirlapiró előtt kijelentette, hogy az oradeamarei (nagyváradi) szinház felszerelését meg vásárolta. Most attól függ a dolog, hogy Oradeamare (Nagyvárad) városától és Ioga kultuszminisztertől garanciákat kaphasson a koncesszió elnyerésére. Ebben az ügyben különben Bucurestibe utazik.

Mozi.

* **A rejtelmes bank.** (Nick Winter az Apollóban.) Őszintén be kell vallanunk, hogy igazi, zseniális detektiv drámát már hónapok óta nem élvezhetett az aradi közönség. Ezt a hiányt igyekszik most pótolni az Apolló, amely vasárnap, hétfőn és kedden a legzseniálisabb és legvakmerőbb mozidetektiv, Nick Winter legujabb kalandját fogja bemutatni. A rejtelmes bank cimü detektiv dráma a meglepetések, a mesterfrükkök és vakmerő hajszák egész tárháza. Nick Winter a tőle már megszokott zsenialitással nyomozza ki a gonosztevőket és oldja meg a rejtélyt, amely ugyancsak próbára teszi nemcsak a mesterdetektivet, hanem a közönség találékonyságát is.

* **Győző Alfrédné — az Uránlában.** A gör. keleti nagybőjti szünetek után vasárnap szenzációs eseménnyel nyitja meg kapuit az Uránia szinház. Győző Alfrédné, a szép és érdekes aradi müvésznő egyik mozialakitásában fog vendégszerepelni. „Érdekházasság" a cime a regényes drámának, amelynek meséje egymagá is rászolgálna a közönség érdeklődésére, de ezt a filmet különösen a szereplők teszik szenzációssá az aradi közönség számára. Győző Alfrédné a hercegkisasszony szerepében mutatkozik be elsőrendü moziszinésznőnek. Nyulánk, karcsu alakja és bájos arca egyaránt kitünően érvényesülnek a filmen, de nem szabad figyelmen kivül hagyni a müvésznő kitünő játékát sem. Győzőnén kivül Bánhidy Ilonka tüneményes szőke szépség, aki Magyarország első szinpadjainak egyikén, a Vigszinházban feleíthetetlen sikereket aratott. Oly gazdag eleganciával és finom izléssel öltözködik a filmen, hogy ezt külön szenzációként kell emlitenünk. Törzs Jenő és a kis Lubinszky Tibi is játszanak az Érdekházasságban, amely vasárnap, hétfőn és kedden marad müsoron.

A szerkesztésért
KAROLY JÓZSEF
felel.

Állandóan elvállalunk:

Arad—Oradea-Mare (Nagyvárad) és Timisoara (Temesvár) között mindenféle árak lengelyen való gyors szállitását legintányosabb árban, felelősség mellett kisérőinkkel. Ugyszintén helyben és vasaton mindenféle szállitási munkát pontos és gyors kiszolgálással, személyes felügyeletünkkel. 10485

Gruber és Marmorstein
szállitók Str. Baritiu (Rákóczi-utca) 4. sz

PALMA

Kaucsuksarok, 10793
mindenütt kapható!

Gyáralapitásra
alkalmas 1778

Aradon, a Belvárosban, 15 év óta fennálló ÉPÜLET ÉS MŰLAKATOS IPARVÁLLALAT munkakörzettel, 2 utcára szóló épülettel, 4 szobás lakással, műhelylyel gyümölcsös kerttel, műhelyberendezéssel, kész áruval és anyaggal együtt szabad kézből ELADÓ. Komoly vevőknek felvilágositással szolgál

LENKEY FERENC
lakatosmester, Arad, Közép-utca 12.

Díjtalan hirdetések

Alkalmazás.

EGY megbizható, jó bizonyitványokkal rendelkező magyar, német kisasszony 3 éves kisleány mellé felvétetik. Cim: Vermes Jenő, Neuman-palota II. em. 18. a. 1788

MÉRLEGKÉPES könyvelőnő, ki a német nyelvet is biria, azonnali belépésre keresteik. Bővebbel: „Kelet" hirlapirodában Arad, Strada Alexandri (Salaczutca) 1. 10895

SPORTSAPKA készitéshez munkások, vagy munkásnők állandó munkára felvétetnek. Ferencz Áron szabónál Strada Matei Corvin (Hunyadi-utca) 6. 10767

JOBB MINDENESLEÁNY felvétetik. Cim Wallinger hirdetőjében Földes-patika kapujával szemben. 10767

HÁZIKISASSZONYNAK ajánlkozik intelligens német urileány. Cim: Wallinger hirdetőjében Földes-patika kapujával szemben. 10767

MAGÁNYOS uriemberhez gazdasszonynak ajánlkozik szintén magányos nő. Cim a kiadóban. 1798

Lakás.

EGY UTCAI földszintes bútortalan és konyhanélküli szoba magányos, éltesebb személynek Str. Cosbuc (Wesselényi-utca) 5. szám alatt azonnal kiadó. 975

BÚTOROZOTT szoba teljes ellátással kerestetik belvárosban. Cimek kéretnek Klein hirlapirodában Apollóval szemben. 10485

Vétel és eladás.

EGY alig használt modern gyermek kocsi eladó. Cim a kiadóban. 1789

JÉGSZEKRÉNY jókarban olcsón eladó. Bővebbet „Kelet" hirlapirodában Strada Alexandri (Salacz-utca) 1. 10895

FUTÓSZŐNYEG megvételre kerestetik. Cim: Wallinger hirdetőjében. 10767

EGY RUHÁRA való férfi szövet 330 lei Str. Marasesti (Kossuth-utca) 8. 1795

BÚTOR. Ebédlő és hálószobák olcsó árban kaphatók Wiegenfeld bútorraktár, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca.) 4836

HUGANYOS MATRAC gyermekágyba való, gyermekpárna huzatok eladók. Str. Consistoriului (Batthyány-u.) 23., I. em., jobbra. 500

ÁNTIK és modern porcellánt, bútort, szőnyeget, festményeket ékszert, ezüstöt vesz és elad Salon Artistique. Állandó kiállitás. Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 21. szám. 10621

KÜLÖNFÉLE bútordarabok, tükrök és kőpek eladók. Str. Russu Sirianu (Aulich-utca) 15. sz. 800

FABRICA DE UELIURI DIN ARAD, Alexandru Lengyel si Fii (Aradi Olajmalom, Lengyel Sándor és Fiai) Bulev Regele Ferdinánd I. (Boros Béni-tér) 22. Telefon 135. Aláni napi áron destillált és raffinált gépolajat, vulcán olajat, gőz és motorhengerolajat, autóolajat, autó és nehéz benzint, bovotte zsirt, sárga és fekete kocsikenőcsöt, tökmag, napraforgó és repceolajat, olajpogácsákat. 10641

Ingatlan.

SAROKHÁZ, üzletnek alkalmas, elfoglalható lakással eladó Str. g. C. Coanda (Borona-utca) 34. 1799

ELADOM Kurticsi-ut 1., Sorompó 1., Vágóhid 30 sz. házaimat. Két utóbbinál egy, illetve öt hold kert. Fentieket elcserélném környékbeli tanyáért, szőlőért, vagy földért is. 1795

NÉGYSZOBÁS adómentes modern magánház átvehető lakással eladó. Megtekinthető 4—6-ig Str. Marasesti (Kossuth-utca) 8a) 1525

STR. GEORGHE LAZAR (Baross G.-u.) 7. számu 200 négyszögöl háztelek szép gyümölcsfákkal eladó. Cim a kiadóban. 1782

STRADA MARASESTI (Kossuth-utca) 11. számu ház eladó. 1785

Üzletek.

TÖBB ÉV ÓTA FENÁLLÓ női ruha salon és műhely teljes felszereléssel bérbeadó. Cim a kiadóhivatalban. 1747

BÉRBE adom füszer, festék, vas, rövid és rőfösáru üzlethelyiségemet, trafik és kismértékbeni italmérési engedélyivel. Lantz Nándorné. Szépiaiu. 1790

Kiadórolo.

JÓ EBÉDKOSZT KAPHATÓ. Cim a kiadóban. 1794

URIEMBEREK ebéd, vacsorakosztot kap hatnak uricsaládnál. Cim: Wallinger hirdetőjében Földes-patika kapujával szemben. 10767

„RIGÓS"-gyógyfürdő

vasutállomás Charlottenburg (Lippa mellett.)

Megnyilik május elsején!

Fürdőszezon okt. 1-ig tart.

A fürdő forrásvize kiválóan gyógyitja a köszvényt, reumát, bénulást, idegbetegségeket, sápkórt, vérszegénységet. A fürdőtelep erdjében a sétautakon pihenőhelyek vannak. A fürdő orvosi vezetés alatt áll. A tulajdonosnak mintagazdasága is van és igy kiváló ellátásban részesiti vendégeit. Mérsékelt árak. Prospektust dijtalanul küld a fürdő vezetősége 1180

KINDL GYULA.

Mielőtt kocsit venne,

beszerélne, vagy eladna, forduljon bizalommal:

SCHAMBERGER kocsigyárhoz, Bulv. Reg. Ferdinand (József fhcg-ut) 11., ahol állandóan a legjobb minőségü **kocsik, hintók** nagy választékban kaphatók. **Kocsik és autók fényezése és javitása pontos** kivitelben **meltányos árért** elfogadtatik. **Használt kocsikat megvesz és elad. Üzemképes kocsikat bizományba eladásra vállal.** 10450

148—921. g. sz.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

Arad thjf. város gazdasági széke a nyomtatvány szükségletek biztositása iránt **folyó évi május hó 4-én délután 4 órakor** Zubor Andor gazdasági tanácsnok hivatali helyiségében árlejtést tart. Bánatpénzül leteendő 1000 lei készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni irásbeli ajánlatokkal.

Az irásbeli ajánlatok lezártan az árlejtés megkezdése előtt nyujtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe ha azokhoz a bánompénz letételét igazoló nyugta is mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad, thjf. város gazdasági székének 1921. évi április hó 18-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Jó referenciákkal biró, megfelelő biztositékkal rendelkező ambiciós, nős uri ember ékszerutazói állást nyerhet az Első Aradi Ékszergyár-nál Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 7. szám. :: Szép jövedelem. Állandó állás.

Alvácza Kénes Hőgyógyfürdő

megnyilt. 1658

A fürdő **természetes kénes** és **szénsavas** 26°—38° C hőmérsékleti **hévvizei osedás** és **páratlan eredménnyel gyógyitanak: csuzt, köszvényt, reumát, osontszut, lobosodást** és **női bajokat** Gyönyörü park, kitünő ozondus levegő, tennisz és tekepályák, állandó cigányzene. Kitünő konyha. A t. fürdővendégek kéretnek, hogy ágynemüt, ágyhuzatot és fürdőlepedőt hozzanak magukkal. **Az A. Cs. E. V. összes személyszállitó vonatai és motorai már május hó 1-től közvetlenül a fürdő parkjánál állanak meg**

Berkovits fürdőtulajdonos

Hirdetmény.

Folyó évi május hó 25-én d. e. 10 órakor a Serviciul de Poduri si Sosele din judetul Arad (bulev. general Dragalina nr. 6. államépitészeti hivatal) **nyilvános versenytárgyalást tart** az aradmegyei állami közutak 1921—22. évi fentartásához szükséges kavics beszerzésének és szállitásának biztositására.

A versenytárgyalási feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

1792 **Államépitészeti hivatal, Arad.**

Kaszák, drótszegek

gépolaj, hengerolaj, tavottakenőcs, csapágyfém, Vermorell szőlőpermetező, rézgálic, müszaki **gummiáru**, ipari müszaki cikkek, gázcsövek, vörösrézcsövek, vörösrézlemezek, bőr- és teveszőr géphajtószijjak, Klingerit, Asbest és gőztömitések, kence, repceolaj stb. állandóan raktáron van és nagyban, valamint kicsinyben azonnal szállitja az

Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület Géposztálya

194

Sibiu (Nagyszeben), Salzgasse 22., Segesvár, Baiergasse 47.

Meghivó.

Az „Aradi Első Borértékesitő Részv.-társ."

az *1921. évi május hó 8. napján délelőtt 11 órakor Aradon, az Aradi Első Takarékpénztár üléstermében*

rendes közgyülést

tart, melyre a t. részvényeseket az igazgatóság meghivja azzal, hogy az alapszabályok 13. §-a szerint leteendő részvényeket az Aradi Első Takarékpénztár-nál Aradon, vagy a Gyöngyösi Forgalmi bank r.-t.-nál Gyöngyösön kell letétbe helyezni.

Tárgysorozat:

1. A közgyülés jegyzőkönyvének hitelesitésére két részvényes megválasztása.
2. Az igazgatóság jelentése, a felügyelő-bizottság által megvizsgált 1918—19. és 1919—20. évi együttes, 1920—21. évi mérleg számadásainak megvizsgálása, a mérleg megállapitása, a nyereség felosztása, az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése tárgyában határozathozatal.
3. Az alaptőkének 2.000.000 leire való felemelésének elhatározása és felhatalmazás adása az igazgatóságnak a részvénykibocsájtás időpontjának és módozatának megállapitására.
4. Az igazgatóság és felügyelőbizottság megválasztása.
5. Az alapszabályok 1. §-ának módositása.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból: 13. §. A közgyülésen csak annak van szavazati joga, aki részvényét le nem járt szelvényével a közgyülés előtt három nappal, az igazgatóságnál vagy a meghivóban megjelölt helyen letéti nyugta ellenében letétbe helyezte.

Mérleg az 1920—21. évről. Vagyon: Árukészlet 659753. Hordók 101055.75. Értékpapirok 463.142.85 — Ingatlan 51933.40. — Adósok 91062.35. — Leltár 15860.45. — Állami óvadék 235109.87. Összesen 1617917.67 lei. Teher: Részvénytőke 500000. Alapitási költségszámla 3733.12. — Hitelezők 750430. — Szavatossági hitel 235109.87. Nyereségegyenleg tiszta nyereség 1918—20. üzletévben lei 73418.83. — Tiszta nyereség 1920—21. üzletévben 55225.85. Összesen 128644.68. — Összesen 1617917.67 lei. 337

Régiségeimet

vitrineimet ezen üzletág felhagyása miatt minden elfogadható árért eladom. 1791

SCHÄCHTER Piata Plevnei Arpád-tér 5.

SAROKHÁZ

Timisoara (Temesváron) a József városi pályaudvar közelében egy két és egy egyemeletes, melyhez Fő-utra eső nagy telek tartozik, eladó. A házban nagy korcsma és raktárhelyiségek vannak, továbbá 5 lóra istálló és kocsiszin. Vasuti vágány bevezethető. Kereskedelmi vállalatnak, vagy szállodának igen alkalmas. 1791

Előnyösen eladó! Közvettők dijaztatnak!

Bővebbet

UNION BANK és VÁLTÓÜZLET

R. T. TEMESVÁR,

Belváros, Hunyadi-utcza.

Nyomatott az Aradi Nyomda Vállalat rotációs gépén. Kiadótulajdonos: Aradi Nyomda Vállalat.